

آیین نامه ضوابط ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن کریم

مصوب جلسه نهم شورای توسعه فرهنگ قرآنی مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۷ - شماره ابلاغ: ۱۳۰۶۵/۸۹/دش، تاریخ ابلاغ: ۱۳۸۹/۱۲/۲۸

ماده ۱- به منظور شناسایی و رتبه‌بندی قاریان و مدرسان قرائت قرآن کریم و تسهیل تعامل و خدمت رسانی دستگاه‌های مختلف با ایشان، هر سال حداقل یک دوره آزمون تخصصی، به شرح مواد این آیین نامه، برگزار و به قبول شدگان گواهی‌نامه تخصصی قرائت قرآن اعطا می‌شود.

ماده ۲- تعاریف

قاری قرآن: فردی که آیات قرآن مجید را با صوت حسن و با توجه به معنا و رعایت فنون و قواعد تلاوت صحیح بخواند.

مدرس قرائت قرآن: فردی که دارای شایستگی‌ها و توانایی‌های لازم در یکی از سطوح آموزش قرائت قرآن باشد.

ماده ۳- گواهی‌نامه تخصصی قرائت قرآن، به تفکیک در دو گروه قاریان و مدرسان قرائت قرآن، هر یک در چهار سطح، با عناوین و شرایط عمومی و اختصاصی جداول پیوست اعطا خواهد شد. هر گونه بازنگری در مفاد جداول به پیشنهاد شورای مندرج در ماده چهار و تصویب شورای توسعه فرهنگ قرآنی انجام می‌شود.

ماده ۴- به منظور تصویب ضوابط علمی و دستورالعمل‌های اجرایی و نظارت بر نحوه احراز شرایط و برگزاری آزمون‌ها، «شورای ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن» متشکل از ۱۱ نفر از کارشناسان و متخصصان قرآنی، به شرح ذیل تشکیل می‌شود:

۱. پنج نفر استاد برجسته آموزش قرائت قرآن (با معرفی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه، وزیر آموزش و پرورش و

رئیس شورای عالی قرآن صدا و سیما - هر کدام یک نفر)

۲. سه نفر استاد تفسیر و علوم قرآنی - ترجیحاً قاری قرآن (با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، مدیریت حوزه علمیه قم و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها -

هر کدام یک نفر)

۳. یک نفر صاحب‌نظر در بهداشت صدا و حنجره (با معرفی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)

۴. یک نفر حافظ ممتاز و قاری قرآن (با معرفی اتحادیه تشکلهای و مؤسسات قرآنی مردمی کشور)

۵. دبیر شورا - با انتخاب رئیس شورای عالی قرآن صدا و سیما

تبصره ۱- عضویت اعضای بندهای ۱ تا ۴ برای مدت سه سال خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۲- رئیس شورا از بین اعضا و با رأی آنان برای مدت سه سال انتخاب و مصوبات شورا با امضای رئیس ابلاغ می‌شود.

تبصره ۳- دبیرخانه شورا در شورای عالی قرآن صدا و سیما استقرار یافته و موظف به اجرای مصوبات شورا می‌باشد.

تبصره ۴- گواهی‌نامه تخصصی قرائت قرآن کریم با امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس شورای عالی قرآن صدا و سیما صادر خواهد شد.

ماده ۵- دارندگان گواهی‌نامه تخصصی قرائت قرآن کریم، از کلیه مزایای درجات یک تا چهار هنری، موضوع مصوبه جلسه ۴۷۷ و ۵۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی برخوردار خواهند شد.

ماده ۶- این آیین‌نامه در ۶ ماده و ۴ تبصره در جلسه نهم مورخ ۸۹/۱۲/۷ شورای توسعه فرهنگ قرآنی به تصویب رسید و پس از ابلاغ لازم‌الاجراست.

جدول شماره ۱: شرایط عمومی ارزیابی و طبقه‌بندی قاریان و مدرسان قرآن کریم

(پیوست آیین نامه ضوابط ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن کریم - مصوب جلسه نهم شورای توسعه فرهنگ قرآنی مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۷)

ردیف	شرایط عمومی و صلاحیت‌های فردی
۱	تابعیت ایرانی
۲	اعتقاد به دین مبین اسلام و التزام عملی به احکام نورانی آن
۳	اعتقاد و التزام عملی به ولایت فقیه، قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی
۴	رعایت اخلاق اسلامی و شئون اهل قرآن در گفتار، رفتار، پوشش و آرایش ظاهری
۵	عدم سابقه محکومیت کیفری مؤثر، اعتیاد به مواد مخدر و مفسد اخلاقی و مالی (مگر اینکه توبه و شایستگی آنها احراز شود).
۶	عدم وابستگی و هواداری از احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی و منحرف
* جدول شرایط عمومی متقاضیان غیرایرانی با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط، متناسب با کلیات جدول فوق، توسط شورای ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن تعیین می‌شود.	
** شورای ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن موظف است در صورت از دست دادن هر یک از صلاحیت‌های عمومی مندرج در جدول شماره یک، نسبت به لغو اعتبار گواهی‌نامه فرد مورد نظر و اعلام آن به مراجع مربوط اقدام نماید.	

جدول شماره ۲: شرایط اختصاصی ارزیابی و طبقه بندی قاریان قرآن کریم (پیوست آیین نامه ضوابط ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن کریم - مصوب جلسه نهم شورای توسعه فرهنگ قرآنی مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۷)

ویژگی	درجه	قاری درجه ۱	قاری درجه ۲	قاری درجه ۳	قاری درجه ۴
	عنوان	استاد قرائت قرآن	قاری ممتاز	قاری برگزیده	قاری
عملی	۱	تسلط بر تلاوت مرتل آیات قرآن کریم با لحنی دلنشین و هماهنگ با معانی آیات	تسلط بر تلاوت مرتل آیات قرآن کریم با لحنی دلنشین	تسلط بر تلاوت مرتل آیات قرآن کریم	توانایی تلاوت مرتل آیات قرآن کریم (بدون اغلاط اعرابی و تجویدی)
	۲	کسب حداقل هشتاد و پنج درصد نمره آزمون تخصصی تلاوت	کسب حداقل هشتاد درصد نمره آزمون تخصصی تلاوت	کسب حداقل هفتاد و پنج درصد نمره آزمون تخصصی تلاوت	کسب حداقل هفتاد درصد نمره آزمون تخصصی تلاوت
	۳	توانایی تلاوت قطعات قرآنی منتخب مجموعاً در حد سه جزء از حفظ و استفاده مناسب از آیات در مناسبت‌ها و مجالس مختلف	توانایی تلاوت قطعات قرآنی منتخب مجموعاً در حد دو جزء از حفظ و استفاده مناسب از آیات در مناسبت‌ها و مجالس مختلف	توانایی تلاوت قطعات قرآنی منتخب مجموعاً در حد یک جزء از حفظ و استفاده مناسب از آیات در مناسبت‌ها و مجالس مختلف	توانایی ارائه تلاوت تحقیق قطعات منتخب از حفظ، مجموعاً در حد نیم جزء
	۴	کسب حداقل نود درصد نمره آزمون حفظ اجمالی کل قرآن	کسب حداقل هفتاد درصد نمره آزمون حفظ اجمالی کل قرآن	کسب حداقل پنجاه درصد نمره آزمون حفظ اجمالی کل قرآن	-----
	۵	توانایی استفاده هنرمندانه و صحیح از وقف، وصل و ابتدا در بیان دقیق معانی آیات از روی مصحف بدون علامت وقف	اجرای صحیح وقف، وصل و ابتدا در تلاوت از روی مصحف بدون علائم وقف	اجرای صحیح وقف، وصل و ابتدا در تلاوت از روی مصحف	اجرای صحیح وقف، وصل و ابتدا در تلاوت از روی مصحف
	۶	عریبیت، فصاحت و پرهیز از اسراع و ابطاء و نداشتن تکلف در اداء حروف و کلمات و قواعد تجوید همانند قرائت قاریان برجسته عرب	عریبیت، فصاحت و پرهیز از اسراع و ابطاء و نداشتن تکلف در اداء حروف و کلمات و قواعد تجوید	فصاحت و نداشتن تکلف در اداء حروف و کلمات و قواعد تجوید	فصاحت و نداشتن تکلف در اداء حروف و کلمات و قواعد تجوید
	۷	توانایی ارائه تلاوت‌های کوتاه (زیر ۵ دقیقه) و تلاوت طولانی همراه با استمرار کیفیت (حداقل سی دقیقه)	توانایی ارائه تلاوت‌های کوتاه (زیر ۵ دقیقه) و تلاوت طولانی همراه با استمرار کیفیت (حداقل بیست دقیقه)	-----	-----
	۸	دارا بودن سبک مستقل و تأثیرگذار در قرائت به معنای اجرای لحن‌های قرآنی، بدون تقلید در شخصیت صوت، همراه با نوآوری‌هایی در لحن	ارائه تلاوتی موزون و منسجم همراه با اجرای لحن‌های ترکیبی بدون تقلید در شخصیت صوت	ارائه تلاوتی موزون و منسجم	ارائه تلاوتی موزون و منسجم
نظری	۱	آشنایی با ترجمه و مفردات قرآن کریم	درک معنی آیات قرآن کریم	درک معنی آیات قرآن کریم (غیر از عبارات و آیات مشکل) پرکاربرد	درک معنی آیات قرآن کریم (در حد کلمات و عبارات)
	۲	آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات و قواعد دانش قرائت (تجوید، وقف و ابتدا، صوت و لحن)	آشنایی با اصطلاحات و قواعد دانش قرائت (تجوید، وقف و ابتدا، صوت و لحن)	داشتن اطلاعات عمومی از مباحث نظری قرائت (تجوید، وقف و ابتدا، صوت و لحن)	داشتن اطلاعات عمومی از مباحث نظری قرائت (تجوید، وقف و ابتدا، صوت و لحن)

۱	آشنایی با ترجمه و مفردات قرآن کریم	آشنایی با ترجمه و مفردات قرآن کریم	درک معنای آیات قرآن کریم (در حد کلمات و عبارات پر کاربرد)	درک معنای آیات قرآن کریم
۲	آشنایی تخصصی با مباحث نظری تجوید و آواشناسی	آشنایی تخصصی با مباحث نظری تجوید و آواشناسی	آشنایی با مباحث نظری تجوید و آواشناسی	آشنایی با تجوید عمومی تلاوت قرآن کریم
۳	آشنایی با مبانی و مباحث دانش وقف و ابتدا	آشنایی با مبانی و مباحث دانش وقف و ابتدا	آشنایی با مباحث نظری وقف و ابتدا	-----
۴	آشنایی با مباحث صوت و لحن و سبک‌های تلاوت قرآن و شناخت نغمات	آشنایی با مباحث صوت و لحن و سبک‌های تلاوت قرآن و شناخت نغمات	آشنایی با مباحث عمومی صوت و لحن و سبک‌های تلاوت قرآن	-----
۵	آشنایی با مبانی فیزیک صوت، سرایش و تربیت شنوایی و بهداشت صدا	آشنایی با مبانی فیزیک صوت، سرایش و تربیت شنوایی و بهداشت صدا	-----	-----
۶	آشنایی با اصول قرائت سبعه و آشنایی با سایر قرائات	آشنایی با اصول قرائت سبعه	آشنایی با مباحث عمومی قرائات و طرق اصلی قرائت حفص (شاطیبه و مصباح)	-----
۷	آشنایی با خلاصه تفسیر آیات قرآن کریم	آشنایی با تفسیر آیات منتخب (مجموعاً در حد سه جزء)	آشنایی با تفسیر آیات منتخب (مجموعاً در حد دو جزء)	آشنایی با تفسیر آیات منتخب (مجموعاً در حد یک جزء)
۸	آشنایی با تاریخ قرآن و مباحث عمومی علوم قرآنی	آشنایی با تاریخ قرآن و مباحث عمومی علوم قرآنی	آشنایی با مباحث عمومی علوم قرآنی	آشنایی با کلیات علوم قرآنی
۹	آشنایی عمومی با مباحث تخصصی رسم و ضبط قرآن کریم	آشنایی عمومی با رسم و ضبط قرآن کریم	آشنایی با مباحث رسم، ضبط و کتابت قرآن کریم	آشنایی عمومی با رسم و ضبط قرآن کریم
۱۰	آشنایی با صرف و نحو عربی و اعراب القرآن	آشنایی با مباحث عمومی صرف و نحو عربی و اعراب القرآن	آشنایی با مباحث عمومی صرف و نحو عربی	-----
۱۱	آشنایی با آداب تلاوت و تعلیم قرآن کریم	آشنایی با آداب تلاوت و تعلیم قرآن کریم	آشنایی با آداب تلاوت و تعلیم قرآن کریم	آشنایی با آداب تلاوت و تعلیم قرآن کریم
۱۲	آشنایی تحلیلی با برنامه‌های آموزش تلاوت قرآن کریم	آشنایی تحلیلی با برنامه‌های آموزش تلاوت قرآن کریم	آشنایی با برنامه‌های آموزش عمومی قرآن کریم	آشنایی با برنامه‌های آموزش عمومی قرآن کریم (در یکی از دو گرایش روخوانی، روانخوانی و فصحیح‌خوانی یا آموزش نونهالان)
۱۳	-----	-----	-----	آشنایی با مبانی و روش‌های کلاس‌داری (فن معلمی)

نظری